

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ НА ПОЗНАЧЕННЯ РОСЛИННОГО ПОКРИВУ

У статті зосереджено увагу на дослідженні географічних термінів на позначення рослинного покриву. Розглянуто способи творення географічних номенів досліджуваного ареалу цієї тематичної групи лексики, зокрема семантичного поля 'ліс'.

Ключові слова: апелятиви, географічна номенклатура, лексема, формант, способи номінації, дериват.

В статье сосредоточено внимание на исследовании географических терминов для обозначения растительного покрова. Рассмотрены и проанализированы способы номинации географических номенов исследуемого ареала этой тематической группы лексики, в частности семантическое поле 'лес'.

Ключевые слова: апелятивы, географическая номенклатура, лексема, формант, способы номинации, дериват.

The article deals with the investigation of geographical terms for vegetative cover designation. The author considers and analyses the methods of nomination of the investigated area geographical denominations of this thematic group of vocabulary, the semantic field 'forest' in particular.

Keywords: appellative, geographical nomenclature, lexeme, formant, methods of nomination, derivative.

Останнім часом географічна апелятивна лексика все частіше стає об'єктом дослідження у слов'янському мовознавстві, зокрема йдеться про структуру й семантику слів окремих тематичних груп. Ця група лексики є дуже стійкою і довго зберігається в мові, тому багато дослідників звертається до її вивчення. Розгляд географічної апелятивної лексики Івано-Франківщини набуває особливої актуальності, оскільки вона ще не була предметом спеціального вивчення.

Географічна номенклатура монографічно досліджена у багатьох слов'янських мовах, зокрема І. Яшкіним у білоруській, П. Нітче у польській, Р. Малько у чеській і словацькій, Е. Мурзаєвим і М. Толстим у російській та ін.

Українські апелятивні найменування географічних об'єктів стали предметом аналізу в лексикографічних та лексикологічних

працях Г. Аркушина, Б. Грінченка, Я. Закревської, П. Лисенка та ін. Потрібно відзначити дослідників, які створили регіональні словники географічної номенклатури. Більш давніми є словники Я. Рудницького (1962) та Є. Черепанової (1984). Серед новіших варто назвати «Словник народних географічних термінів Волині» (1997) О. Данилюк, «Словник народних географічних термінів Кіровоградщини» (2000) Т. Громко, В. Лучика, Т. Поляруш, «Словник народних географічних термінів західноподільських говірок» (2012) І. Потапчук, «Словник народних географічних термінів Ровенщини» (2013) С. Шийки та ін.

Наявні словники географічних термінів уже досліджених регіонів потребують доповнення, інші території потрібно вивчати і на підставі результатів дослідження створювати нові лексикографічні праці. Це зумовлює актуальність та новизну нашої роботи, метою якої є з'ясування семантики, аналіз способів номінації та просторове поширення географічної номенклатури Івано-Франківщини на позначення рослинного покриву, зокрема семантичного поля 'ліс', яка є важливою частиною загальнонародної мови.

Аналіз народних географічних назв Івано-Франківщини довів, що ця група лексики є порівняно численною для досліджуваного ареалу, оскільки третина області вкрита лісами, які становлять 10 % лісів України.

У «Географічній енциклопедії України» подано таке тлумачення поняття «ліс»: «Один з основних типів рослинності, що складається з сукупності деревних, чагарникових, трав'янистих та інших рослин (мохи, лишайники), що включає також тварини і мікроорганізми, які впливають один на одного, взаємодіють між собою і з навколишнім середовищем» [4, т. II, с. 275].

Номен *ліс* на досліджуваній території, як і на всьому східнослов'янському просторі, зафіксовано у двох значеннях: 1. Ліс, дерева; 2. Дерев'яний матеріал (для будівництва і т. ін.). Ліс у першому значенні вживають для найменування більшої чи меншої ділянки землі, що заросла деревами будь-якої породи.

Найбільше число номенів пов'язано з характеристикою лісу за породою дерев: *березовий ліс*, *буковий ліс*, *вільховий ліс*, *дубовий ліс*, *смерековий ліс*, *ясеновий ліс* тощо.

Способи номінації, якими утворено демінутиви досліджуваної лексики в говірках Івано-Франківської області, здебільшого

аналогічні способам номінації у загальнолітературній мові. Серед них виділяємо: наявні в мові словотвірні моделі; словосполучення (аналітичний спосіб); іншомовні запозичення; вторинні номінації.

Предметом аналізу є словотвірні засоби появи географічної номенклатури Івано-Франківщини. Найпоширеніший серед них – морфологічний спосіб творення, зокрема суфіксація; префіксальним, безафіксним, основоскладанням та словоскладанням утворено меншу кількість слів. Морфолого-синтаксичний спосіб менш продуктивний для цієї групи лексики.

Як свідчить досліджуваний матеріал, найбільше дериватів утворюється за допомогою суфіксів **-ник**, **-няк**. Відомо, що у староукраїнській географічній номенклатурі утворення з формантами **-ник**, **-ина**, **-як**, **-к** були численними [6, с. 11]. Суфіксальні утворення задекларовано такими семантичними рядами: 'ліс за породою дерев', 'ягідне місце', 'купа гілок, лісового сміття, всохлі дерева', 'грибне місце' та ін. Їх передають такі номени: *берізнiк* 'березовий ліс' (Прщ, Бдз), *березнiк* 'березовий гай' (Грн, Ств, Прб, Сп, Гвр), *бучнiк* 'ліс, у якому росте бук' (Рс), *дубнiк* 'місце, де ростуть дуби' (Стп), 'дубовий ліс' (Смн, Сп, Прр), *лiпнiк* 'липовий гай' (Глск, Кн, Прр, Вкнн), *лiпник* 'липовий гай' (Грх), *явірнiк* 'яворовий ліс' (Злн, Бст, Мкл, Ям), 'зарості яворів' (Гт), *лисiчник* 'місце, де ростуть лисички (гриби)' (Рчк), *сухарнiк* 'урочище, у якому багато сухостоїв; сухе гілля' (Бст), *малiнник* 'ліс, у якому росте малина; місця, зарослі малиною' (Глнк, Тр), *ягіднiк* 'ягідне місце' (Тр); *березнiки* 'ліс, у якому ростуть берези' (Дб), *бучнiки* 'молодий буковий лісок' (Крц), *дубнiки* (*дубникьi*) 'місце, де ростуть дуби' (Ццлв, Бртк, Уз, Джр), *липнiки* 'ліс, у якому ростуть липи' (Збр). Це іменники чоловічого роду, причому засвідчені випадки родової трансформації: твірний іменник жіночого роду – похідний іменник чоловічого роду (наприклад, *лiпнiк* < *лiпа*). Апетятив *сушнiяк* (вар. *сушнiк*) 'сухий ліс' (Тр) утворено від прикметникової основи. Іменники, утворені за допомогою суфіксів **-ник**, **-няк** виражають збірність [1, с. 79].

Окремої уваги заслуговує словотвірний тип демінутивів з іменниковим суфіксом **-ин(-ен)(а)**, оскільки вказаний афікс у літературній мові обмежений у виявленні власне демінутивного

значення, а виступає здебільшого як словотворчий формант зі значенням одиничності (*зернина, горошина*) [1, с. 19]. Іменники на **-ина** позначають сукупність об'єктів, що належать до реалій одного типу: *садовина, ярина* [1, с. 79]. Найбільше апелятивів із цим суфіксом формують семантичні ряди 'ліс за породою дерев', 'випалене місце в лісі', 'молодий ліс', 'ділянка лісу' тощо. Цю суфіксальну групу формують такі лексеми: *берестіна* 'місцевість із берестовими деревами; берестовий гай' (Сл), *кедріна* 'кедрові зарості' (Зл), *грабіна* 'місце, де ростуть граби' (Стрн, ВК 1, ВК, МК, Пчн, Рк, між Сп і Гр, Єз, Прбл), *дубіна* 'місце, де ростуть дуби' (Глшк, Кб, Лч, Грдн, Гл 1, ВВ, Мш, Рк, Скуп, СМ, Ілл, Пвл, Мрк 1, Брт, Прбл, Гврл, Пжн, Од, Нвч), *бучіна* 'молодий буковий ліс; місце, де росте молодий буковий ліс' (Дл, Глш), *бучіна* 'ліс, у якому ростуть букові дерева' (Стрн, Гст), *сосніна* 'ділянка соснового лісу' (Кб), 'місце, де ростуть сосни' (Крц, Нвч, Лк, Гвр, Уз), *погарчинá* 'місце, де була мала пожежа; невелике згарище; місце, де випалено ліс' (ББ, Акр, Зл). Номени *старинá* (*старенá*) 'старий ліс; давно оброблюване поле в лісі' (ББ, між ЧО і Лчк та Слб), *череніна* 'випалене місце для обробітку землі або випасу худоби' (Гт), утворені від прикметникової основи, апелятив *паленіна* 'випалене місце в лісі' (Врх, Мкл) – від дієприкметника, а *чёртина* 'дерева, обдерті від кори для всихання і корчування' (Врн) – віддієслівне утворення.

Продуктивним для обстеженої діалектної території є словотворний тип із суфіксами **-иц(я, і), -ниц(я)**. Із цим демінутивним суфіксом зафіксовано такі апелятиви: *буковиця* 'місце, вкрите буковим лісом' (Зл, Ярм), *дубрówиця* 'місце, де проростав дубовий лісок' (Дрг), *тополówиця* 'лісове урочище, вкрите тополями; із тополіними заростями' (Кр), *сушиця* 'сухий ліс; ліс, у якому багато сухих дерев' (Глш), *полянiця* (*полiниці*) 'галявина серед лісу' (ВБ), *поянiця* (*поянiці*) 'поляна в лісі' (ВК, Пчн, Мрк), *саженiці* 'ліс, який виріс із висадженої колись розсади, саджанців' (Вд), *пожáрниця* (*пожáрниці, пужэрниці*) 'випалене місце' (Кн, між Хмк і Тсм, Хтм), *пожiрниця* 'вигоріле місце; погар' (Лч), *мрáзниця* 'багно в лісі' (Прк) та ін.

Номени, утворені за допомогою суфікса **-к(а, и)** – це деривати жіночого і чоловічого роду: *вёрбка* 'ліс; місце, де ростуть верби' (Крнч), *мóчарка* 'ліс із болотистим характером ґрунту'

(Сдж), *сіголка* ‘молодий високий ліс’ (ЧП, Прщ), *полянка* ‘галявина в лісі’ (Тр), *дубкі* ‘молодий дубовий ліс’ (Дл, Врб), ‘місце, де ростуть молоді дуби; дубові зарості’ (Мн, Слत्व, Дб, Збл, Рсв, Тр, Чрнл), ‘зарості молодих дубів’ (Врб), *дубрівкі* ‘листяний ліс, у якому переважає дуб’ (Вкнн, Стрг), *ліскі* ‘невеликий ліс’ (Сдж), *гайкі* ‘малі ліски; місця з невеликими насадженнями’ (Уз), *садкі* ‘лісові насадження’ (Дбр, Лнч), *яличкі* ‘ялицеві зарості; ялицевий ліс’ (Прр, Брт, Пжн), *білинкі* ‘березовий ліс’ (Глнк). За допомогою суфікса **-к(а)** утворюється віддієслівна назва *посадка* ‘ділянка, на якій посаджено дерева’, ‘молодий ліс’ (Вд, Клд), ‘молодий насаджений ліс’ (Тр), ‘ділянка, на якій посаджено дерева’ (Вкн), ‘захисна придорожна смуга насаджень’ (Стц).

Серед суфіксів, здатних виражати семантику демінутивності, називають суфікси **-ець(-ец, -єць)**, наявні в здрібнілих іменникових формах (*ривець*) [5, с. 96]. Цю суфіксальну групу репрезентують такі апелятиви: *буковець* (*буковец*) ‘буковий ліс’ (Бк, Шп, Чнр, Зл, Ксм, між Зл і Ярм), *вербовець* ‘вербові зарості’ (Врб), *грабовець* (*грабовец*) ‘грабовий гай’ (Ццл), *гаєць* ‘невеликий гай’ (Скп), *гнилєць* ‘ліс з гнилим, болотистим ґрунтом’ (Плп), *гвіздець* ‘невеликий ліс’ (Чхв), *кедрінець* ‘кедровий ліс’ (Зл), *яворець* ‘молодий яворовий ліс’ (Ршн, Юрк), *яловець* ‘ялівець’, ‘хвойний ліс’ (Гв), *погарець* ‘викорчуване місце, на якому спалюють висохлі дерева’ (Хр, Лчк, Тд, Рзт), *зрубєць* ‘вирубаний лісок’ (Ун) та ін.

На позначення рослинного покриву локалізуються словотвірні типи із менш уживаними суфіксами **-як, -єк, -ик**: *кругляк* ‘круглий ліс’ (Мкл, Ям), ‘ліс круглої форми’ (Ол, Тр), *кру́глик* ‘ліс круглої форми’ (Гст), *круглєк* ‘округла ділянка землі, зайнята лісом’ (Клнк, Ант, Гст, Прбл), *спаленя́к, спаленє́к (спалені́к)* ‘місце, на якому випалено ліс’ (Бстр); **-і́вк(а, и)**: *гра́бі́вка* ‘грабовий ліс, гай; грабові зарості’ (Клнк), *корчі́вка* ‘місце, де викорчувано ліс’ (Кнс, Скп, Бл), *дубі́вкі* ‘дубовий ліс, гай; дубові зарості’ (Врн 1); **-анк(-єнк)(а)**: *корчо́ванка (корчу́ванка)* ‘корчунок; очищена від пнів і корчів ділянка, де колись були дерева і кущі’ (Ол, Грб), *міша́нка (міше́нка)* ‘ліс, що складається з дерев різних (змішаних) порід’ (Вкнн), *лопуша́нка (лопуше́нка)* ‘місцевість, заросла лопухами’ (СМ); **-ин-, -к(а, и)**: *бу́ковинка* ‘буковий ліс; ліс, де росте бук’ (Мкл, Врх, Зл, Стб, Грн, Ттр, Плн, Рдн, між НВ та Вскр), *ду́бинка* ‘дубовий ліс’ (СМ), *бу́ковинки* ‘ліс, де росте бук’ (Крч).

Суфікс **-ищ(е, і)** характерний передусім для східнослов'янських, південнослов'янських і тільки частково для західнослов'янських мов [3, с. 32]. Як свідчить наше дослідження, за допомогою цього суфікса утворено такі назви: *заломищи* 'місце, де є *залом* – повалені вітром чи бурею дерева' (Пр), *пасіще* (*пасіщи*) 'ліс, який має форму паса' (Ццлв, Прр), *грабищи* 'місце, де були грабові зарості; де росли граби' (Нзв), *згарище* 'місце, де була пожежа' (Хм), 'випалене місце в лісі (ліс)' (Тр), *зрубанище* (*зрубанищи*) 'місцевість, де колись були вирубані дерева, де був зруб' (Пн), *ягодіще* 'місце, де ростуть ягоди' (Ксв). Приєднуючись до твірної основи, суфікс аугментативності надає похідному слову відтінку згрубілості, збільшеності, але не змінює значення слова [1, с. 71].

Іменниковий суфікс **-ок** має значення здрібнілості: *гайók* 'невеликий гай' (Смк, От, Клб, Плг, Ос, Пдвр), *лісók* 'невеликий ліс' (Утр, Остр, Пдгйч, Ос, Грднк, Стц, Тр), 'невелика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (Рпж, Гв, Сдж, Озр, Хтм), *лазók* 'ліс, який проростає біля гірського луку' (Ндр), *садók* 'місце, де висаджений ліс' (Зл), *зрубók* 'місце, де вирубано ліс' (Кб), 'вирубаний ліс' (Ршн) тощо.

Інші афікси представлено поодинокими випадками. Це суфікси **-ен(-єн)**, **-ін**: *буков'єн* (*буків'єн*) 'буковий ліс' (Крвпл, Змг, ВХ), *буковін* 'буковий ліс' (Крн); **-ак**, **-ик**: *черта́к* (*чирта́к*) 'дерева, обдерті від кори для всихання і корчування' (Бст), *погарча́к* (*погарчы́к*) 'випалене місце' (Лч); **-ак(и)** (*дубаки́* 'старий дубовий ліс' (Рк); **-ань** (*ру́бань* 'зруб; місце, на якому вирубали ліс' (Мкл, Нвч, МК, Пс); **-ів** (*березів* 'березовий ліс' (Жк); **-н(я)** (*ко́рня* 'невеликий ліс' (Хм); **-ан(я)** (*пісковáня* 'піскувата земля; піщане місце в лісі' (Мнв); **-єн(я)** (*лупéня* 'місце у лісі, розчищене від дерев способом обдирання їх кори' (Ілл, Рдн); **-иш** (*шквэ́риш* 'згарище; випалене місце' (Ршн, Стрг). У сфері іменникового словотвору власне українськими рисами є деривати на **-ань** [5, с. 232]. До східнослов'янських групових відмінностей іменникового словотвору належать збірні назви на **-н(я)** (рос. *дворня*, укр. *рівня*, білор. *радня*) і т. ін. [5, с. 285].

Незначну кількість слів утворено префіксальним способом. У географічній термінології префіксація іменників як засіб словотвору малопродуктивна, на відміну від топонімії. Серед поширених

префіксів, за допомогою яких творяться географічні апелятиви, є: **за-** (*закорчі* ‘місцевість за *корчами* – кущами’ (Тр), *заліскі* ‘місцевість за заростями ліщини’ (Ршн), *заліс* ‘місцевість за лісом’ (Мх), *запóгар* ‘місцевість за *погарем* – згарищем’ (Ксм); **під-** (*підлісок* ‘молодий лісок, що росте у нижньому ярусі лісу’ (ЧО, Лчк), *підна́сіки* ‘місце, де вирубано ліс; викорчувана ділянка для пасіки; корчунок’ (Рзт); **над-** (*надліскі* ‘три ліски один над одним’ (Кнж); **пра-** (*пра́ліс* ‘старий, густий, предковичний, незайманий ліс’ (Мкл); **пере-** (*перéлісок* ‘невеликий рідкий лісок’ (Тк, Нвч, НВ, Пчн, Кн, СМ, Вкнн), ‘ділянка молодого лісу’ (Рбн) та ін.

Серед географічних апелятивів виділяємо групу префіксально-суфіксальних дериватів. Сюди належать такі лексеми: *перéлісок* ‘рідкий ліс’ (Тр), *заділо́к* ‘ліс, який росте за гірським хребтом’ (МК), *перéліски* ‘ліс, що його перерізує дорога’ (Об), *підбу́ківець* ‘місце, вкрите буковим лісом’ (Джр), *підбу́чки* ‘ділянка заростей молодих буків’ (Гв), *піддубі́на* ‘місцевість біля місця, де ростуть дуби’ (Хмк 1).

Терміни, утворені безафіксним способом, позначають процес дії, предмет як результат дії або одиничний акт дії, що інтенсивно відбувається. Вони утворені від основи дієслова за допомогою нульової морфеми. Безафіксний спосіб словотворення репрезентують назви: *зруб* ‘місце, на якому вирубано ліс’ (Псч, Ттр, Тк, Стрг), ‘вирубаний ліс’ (Вн, Дб, Гвр, Згв, Хтм), *уру́б* ‘зруб; місце, на якому вирубано ліс’ (Крш), *зга́ри* (*зга́рі*) ‘згарище; вигоріле або випалене місце у лісі’ (СМ), *опа́л* ‘згар; випалене або вигоріле місце в лісі’ (Грм), *по́гар* ‘вигоріле місце в лісі’, ‘місце, де була пожежа; згарище’ (Крц, Крч, Хм, Мл, СМ, Сдж, Пс, Влв, Вр, Іл, Крвпл, Шшр, Прк, Псч), *по́гар* (*по́гарь*) ‘місце, випалене вогнем чи сонцем’ (Мкл, Скл), *по́січ* ‘ділянка вирубаного лісу’ (Дл, Прк, Тк, ВБ, Мкл, Крц), ‘ліс, який виріс на ділянці землі, очищеній від дерев і кущів’ (Кз), *по́руб* ‘місце, ділянка, де вирубано ліс’ (См, Кб), ‘місце, де проводяться лісорозробки з повальним зрізуванням дерев; місце в лісі, де зрубані дерева’ (Прщ), *за́руб* ‘ділянка лісу, позначена зарубками’ (Ант), *за́лім* ‘ліс, повалений бурєю’ (Хмч), *проти́н* ‘просіка, яка наскрізь перетинає ліс’ (Лс). Апелятив *переспі́л* ‘старий, перезрілий ліс’ (Тр) утворено від прикметника *переспі́лий*.

Способом основоскладання утворено номени – складні слова, серед яких можна виділити назви, що виникли на основі складання незалежних одне від одного слів – композитів (*верхха́ща* ‘густий непрохідний ліс, чагарник, що росте у верхній його частині’ (Фтв) і номінації, утворені за допомогою сполучного голосного звука на основі складання залежних одна від одної основ – констопозитів (*сухолі́с* ‘сухий ліс’ (Мкл), *лободéрія* ‘густі зарості, де важко пройти, де можна подерти лоба’ (Глнк), *грабо́ліс* ‘грабовий ліс’ (Вкнн), *каменелі́ски* ‘ліс, що росте на кам’янистому ґрунті’ (Вкнн), *кормі́ліс* ‘ліс, багатий на гриби та ягоди’ (Ос), *сухості́й* ‘купа гілок, лісового сміття, всохлі дерева’ (Тр) та ін.

Терміни-складні слова, що пишуться через дефіс, утворено способом словоскладання (*ясі́нки-берéзина* ‘ліс, у якому ростуть ясени і берези’ (Трк). Такі терміни є результатом поєднанням двох самотійно вживаних іменників.

Номен *трилі́ски* ‘лісові насадження різної породи’ (Кнж), утворено способом зрощення в одну лексему словосполучення *три ліски* < *лісок*, демінутив від *ліс*.

Морфолого-синтаксичний спосіб «характерний тим, що в ньому шляхом спеціального граматико-лексичного переосмислення того чи іншого слова відбувається його перехід з одного розряду слів в інший, тобто перехід з розряду однієї частини мови в іншу» [4, с. 20]. Для географічної апелятивної лексики характерний перехід прикметників і рідше дієприкметників в іменники.

Першу групу становлять субстантивовані прикметники: *гра́бова* ‘місце, заросле грабами’ (Грдн), *до́вгий* ‘ліс великої протяжності’ (Гст), *дорóжній* ‘ліс, який росте біля дороги’ (Ол), *дрі́бний* ‘ліс, який складається з невеликих тонких дерев’ (Птщ, Дбр), *кру́глий* ‘ліс, який має форму круга’ (між Угр, Рбн і Пвл), *мо́крый* ‘ліс, у якому ґрунт просякнутий водою’ (між Рс і Хм), *сосно́вий* ‘ліс, який складається з сосен; у якому ростуть сосни’ (Пжн), *черéмхове* (*черéмхів*) ‘лісове урочище із черемховими заростями’ (Клб), *яфенниковáте* ‘ягідне місце в лісі, подекуди заросле *яфенником* – заростями чорниць’ (Мл), *грабниковáтий* ‘ліс, який має подекуди грабові дерева’ (Рс), *широ́ка* ‘широка галявина’ (ВМ), субстантивований короткий прикметник *берéзів* ‘березовий ліс’ (Жк), *драчі́в* ‘драчевий; ліс з *драчами* – колючими чагарниками’

(Лк), другу – субстантивовані дієприкметники: *палене* ‘вигоріле лісове урочище’ (Лч), *спалений* ‘спалена верхня частина лісу; спалений ліс’ (Ксв, Глш, Тк), *спаленка* ‘згарище; вигоріле, випалене місце’ (ВМ), *погоріла* ‘лісова місцина, яка зазнала пожежі’ (Птр), *погоріле* ‘вигоріле місце після пожежі’ (Гт) та ін.

Проаналізована географічна номенклатура Івано-Франківщини на позначення рослинного покриву, зокрема семантичного поля ‘ліс’, дозволяє зробити такі висновки.

Способи номінації, за якими утворено номенклатурні терміни в говірках Івано-Франківської області, здебільшого аналогічні способам номінації в загальнолітературній мові і функціонують на всій території регіону, якщо не враховувати фонетичних особливостей (у говірках зафіксовано суфікси **-єк, -ик, -ец, -иц(і), -ищ(і)**, які відповідають загальнолітературним **-як, -ець, -иц(я), -ищ(е)**).

Основну кількість географічної номенклатури аналізованої тематичної групи сформовано завдяки активності дериваційних процесів.

Географічні апелятиви досліджуваного ареалу за своєю структурою є однослівними іменниками. Найчастіше складену назву утворює поєднання прикметника з іменником, одиничні випадки іменника з іменником та числівника з іменником. Термінами є також субстантивовані прикметники, рідше дієприкметники.

Перспективи вивчення окресленої проблеми пов’язані з визначенням інших способів номінації, етимології географічної номенклатури на позначення рослинного покриву та порівняння її з лексикою вже досліджених регіонів.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ НАЗВ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Бст – с. Бистрець, Бк – с. Буковець, ВХ – с. Великий Ходак, Вр – м. Верховина, Глш – с. Голошина, Грн – с. Гринява, Змг – с. Замогора, Злн – с. Зелене, Іл – с. Ільці, Крн – с. Красноїлля, Крвпл – с. Кривополе, Прб – с. Пробійнівка, Стб – с. Стебні, Ств – с. Стовпні, Хр – с. Хороцево, Чрм – с. Черемошна Верховинського р-ну; Акр – с. Акрешори, ББ – с. Баня-Березів, Врб – с. Вербовець, ВБ – Вижній Березів, Кб – с. Кобаки, Ксв – м. Косів, Ксм – с. Космач, Лч – с. Люча, Лчк – с. Лючки, Прк – с. Прокурава,

Рчк – с. Річка, Рзт – с. Розтоки, Слб – с. Слобода, См – с. Смодне, Скл – с. Соколівка, Стп – с. Стопчатів, Тк – с. Текуча, Тд – с. Тюдів, Утр – с. Уторопи, Хмч – с. Хімчин, Ццл – с. Цуцулин, Шп – с. Шепіт, Шшр – с. Шешори Косівського р-ну; Бстр – с. Бистриця, ВМ – с. Верхній Майдан, Гвр – с. Гаврилівка, Гв – с. Гвізд, Глнк – с. Глинки, Дл – смт Делятин, Дбр – Добротів, Зл – с. Зелена, Лнч – смт Ланчин, Мл – с. Молодків, Нзв – с. Назавизів, Прщ – с. Парище, Псч – с. Пасічна, Прр – с. Перерісль, Пн – Пнів, Сдж – с. Саджавка, СМ – с. Середній Майдан, Ццлв – с. Цуцилів, Чрн – с. Черник, ЧП – с. Чорний Потік, ЧО – с. Чорні Ослави Надвірнянського р-ну; Врх – смт Ворохта, Мкл – с. Микуличин, Плн – с. Поляниця, Ттр – с. Татарів, Ям – с. Ямна, Ярм – м. Яремче Яремчанської міської ради; Бг – м. Богородчани, Грх – с. Горохолина, Грб – с. Грабовець, Гт – с. Гута, Збр – с. Забережжя, Крц – с. Кривець, Крч – с. Кричка, Лс – с. Лесівка, Мнв – с. Манява, Мн – Монастирчани, Нвч – с. Нивочин, Пр – Пороги, Слत्व – смт Солотвин, Стрн – с. Старуня, Хм – с. Хмелівка Богородчанського р-ну; ВК 1 – с. Велика Кам'янка, ВК – с. Великий Ключів, ВВ – с. Верхній Вербіж, Врн 1 – с. Ворона, Гл 1 – с. Глибока, Глск – с. Голосків, Гр – с. Грушів, Дб – с. Дебеславці, Кн – с. Княздвір, Крнч – с. Корнич, Крш – с. Коршів, МК – с. Малий Ключів, Мрк – Марківка, НВ – с. Нижній Вербіж, НВл – с. Нижня Велесниця, От – смт Отинія, Пчн – смт Печеніжин, Плп – с. Пилипи, Підгйч – с. Підгайчики, Рк – с. Раківчик, Скуп – с. Скопівка, Сп – с. Спас, СГв – с. Старий Гвіздець, Твм – с. Товмачик, Трк – с. Турка, Фтв – с. Фатовець, Чхв – Чехова Коломийського р-ну; Бррк – с. Братківці, Влш – с. Вільшаниця, Дрг – с. Драгомирчани, Єз – смт Єзупіль, Згв – с. Загвіздя, Клб – с. Клубівці, Кз – с. Козина, Лпв – с. Липівка, Мрк 1 – с. Марківці, Пвл – с. Павлівка, Птр – с. Петрилів, Пбр – с. Побережжя, Пс – с. Посіч, Рбн – с. Рибне, Ршн – с. Рошнів, Сл – Сілець, Стрг – с. Стриганці, Тсм – м. Тисмениця, Угр – с. Угринів, Уз – с. Узин, Хмк – с. Хом'яківка, Юрк – с. Юрківка Тисменицького р-ну; Ант – с. Антонівка, Брт – с. Бортники, Бдз – с. Будзин, Вкнн – с. Вікняни, Гврл – с. Гавриляк, Гст – с. Гостів, Жк – с. Жуків, Ндр – с. Надорожна, Об – смт Обеотин, Од – с. Одаїв, Озр – с. Озеряни, Ол – с. Олеша, Ос – с. Остриня, Плг – с. Палагичі,

Пдвр – с. Підвербці, Прбл – с. Прибилів, Пжн – с. Пужники, Тр – с. Тарасівка, Хтм – с. Хотимир Тлумацького р-ну; Бл – с. Балинці, Вд – с. Видинів, Джр – с. Джурів, Збл – смт Заболотів, Ілл – с. Іллінці, Кнж – с. Княже, Кр – с. Красноставці, Рдн – с. Рудники, Рсв – с. Русів, Тр – с. Троїця Снятинського р-ну; Вкн – с. Вікно, Глшк – с. Глушків, Грднк – м. Городенка, Грдн – с. Городниця, Клнк – с. Колінки, Кнс – с. Кунісівці, Лк – с. Лука, Мх – с. Михальче, Остр – с. Острівець, Птчщ – с. Поточище, Рпж – с. Репужинці, Смк – с. Семаківці, Смн – с. Семенівка, Ун – с. Уніж, Хмл – с. Хмелева, Чрнл – смт Чернелиця Городенківського р-ну.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. **Безпояско О. К.** Граматика української мови. Морфологія: підруч. / Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – К.: Либідь, 1993. – 336 с.
2. **Географічна** енциклопедія України: в 3 т. / [редкол.: Маринич О. М. (відп. ред.) та ін.]. – К.: Укр. рад. енцикл., 1989–1993.
3. **Закревська Я. В.** Нариси з діалектного словотвору в ареальному аспекті / Я. В. Закревська. – К.: Наук. думка, 1976. – 163 с.
4. **Ковалик І. І.** Вчення про словотвір / І. І. Ковалик. – Львів: Вид-во Львівського ун-ту, 1961. – Вип. 2.
5. **Ковалик І.** Вчення про словотвір. Вибрані праці / І. Ковалик; [упоряд. та автор передм. В. Грещук]. – Львів: Місто НВ, 2007. – 404 с.
6. **Чучка П. П.** История становления украинской географической номенклатуры: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук / П. П. Чучка. – К., 1981. – 24 с.

Надійшла до редколегії 12.03.2014